Sözlü Kültürün Ürünü Olan Argo ve Jargonun Kayseri Tüccar Diline Yansıması

Dr. Öğr. Üyesi Melike Somuncu

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9101-3012>

Siirt Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Siirt – TÜRKİYE

Makale Geçmişi

Geliş: 11.02.2020

Kabul: 19.05.2020

On-line Yayın: 25.06.2020

Anahtar Kelimeler

Argo

Jargon

Kayseri

Tüccar

Dil

Araştırma Makalesi

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.41724>

Öz

Ortak dil, bir ülkede bir dilin esas alındığı kültür dilinin adıdır. Bu ortak dil çerçevesinde bir meslek, bir topluluk veya bir grup tarafından kullanılan kimi zaman argo kimi zaman jargon kimi zaman da özel dil olarak bahsi geçen bir kullanım söz konusudur. Argo, jargon ve özel dil terimlerinde gizlilik ve mecazlaştırma vardır.

Bu çalışmada sözlü kültürün ürünü olan argo ve jargonun araştırmacılar tarafından yapılan tanımlarına ve açıklamalarına yer verdikten sonra bu iki terim arasındaki ince çizgi belirlenecektir. Bu ince çizgi belirlenirken de Kayseri'deki tüccarların dilinden yararlanılacaktır. Kayseri tüccar dilinde yer alan malzemeler literatürdeki mevcut çalışmalardan ve sözlü kültür ürünlerinden derlenmiştir. Ele alınan kelimeler kullanılmış olduğu örnekleriyle birlikte sunulmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmanın esas amacı argo veya jargon diye ele alınan kelimenin hangi koşulda argo, hangi koşulda da jargon olabileceğinin belirlenmesidir. Bu sebeple incelenen kelimeler hem Hulki Aktunç'un *Büyük Argo Sözlüğü*, hem de *Derleme Sözlüğü* ile karşılaştırılmıştır. *Derleme Sözlüğü*'nden yararlanırken hem Anadolu ağzlarında hem Kayseri tüccarlarının dilinde yer alan aynı anlamlara gelen kelimeler, Kayseri tüccarlarının dilinde yer alan ama Anadolu ağzlarında yer almayan kelimeler, Anadolu ağzlarında yer alan ama Kayseri tüccarlarının dilinde farklı anlamlara gelen kelimeler anlamsal ve kimi yerde şekil yönünden karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda ele alınan kelimeler argo veya jargon kapsamında değerlendirilmiştir. Aynı zamanda incelenen kelimenin argo veya jargon olarak belirlenmesinde Hulki Aktunç'un *Büyük Argo Sözlüğü* de önemli bir kaynak olmuştur.

Yazılı veya sözlü kültürde hayat bulan argo ve jargon terimleri etrafında çoğalan kelimeler hem dile hem edebiyata ciddi katkılar sunmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda ele alınan kelimelerden bazıları sözlüklerde yer almadığı için bu kelimelerin argo veya jargon sözlüklerine dâhil edilmesi gerekmektedir. Bu çalışmayla birlikte hem sözlü kültüre hem de Kayseri tüccar dili yönüyle argo ve jargon terimlerinin yorumlanmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Atıf Bilgisi / Reference Information

Somuncu, M. (2020). Sözlü Kültürün Ürünü Olan Argo ve Jargonun Kayseri Tüccar Diline Yansıması. *Jass Studies-The Journal of Academic Social Science Studies*, Number: 80, Summer, p. 169-182.

Reflection of Slang and Jargon, Which is A Product of Verbal Culture, in Kayseri Merchant Language

Asst. Prof. Dr. Melike Somuncu

Siirt University, Faculty of Arts and Sciences, Department of Turkish Language and Literature, Siirt – TURKEY

Article History

Submitted: 11.02.2020

Accepted: 19.05.2020

Published Online: 25.06.2020

Key Words

Slang
Jargon
Kayseri
Merchant
Language

Research Article

DOI:

<http://dx.doi.org/10.29228/JASSS.41724>

Abstract

Common language is the name of the cultural language in which a language is based in a country. This common language is used by a profession, a community or a group, sometimes referred to as slang, sometimes jargon and sometimes as a special language. In terms of slang, jargon and special language, there is privacy and metaphorization.

In this study, the slim line between these two terms will be determined after providing the definitions and explanations made by the researchers of slang and jargon which are the products of verbal culture. In determining this fine line, the language of Kayseri's merchants will be used. The materials in the Kayseri merchant language have been compiled from existing studies in the literature and verbal culture products. The words were tried to be presented together with the examples.

The main purpose of this study is to determine the conditions under which slang and jargon can be slang and under which conditions. For this reason, the words examined were compared with both Hulki Aktunç's Great Slang Dictionary and Compilation Dictionary. While making use of the compilation dictionary, the words that have the same meanings both in the Anatolian dialects and in the language of Kayseri merchants, the words in the language of Kayseri merchants but not in the Anatolian dialects, the words in the Anatolian dialects but in the language of Kayseri merchants were compared in terms of meaning and in some places. As a result of this comparison, the words discussed were evaluated in terms of slang and jargon. At the same time Hulki Aktunç's Great Slang Dictionary was compared with the examined words.

The words proliferating around the terms slang and jargon that come to life in written or verbal culture make serious contributions to both language and literature. As some of the words discussed at the end of this study are not included in the dictionaries, these words should be included in the slang or jargon dictionaries. With this study, it is aimed to contribute to both verbal culture and interpretation of slang and jargon terms in terms of Kayseri merchant language.

Giriş

Meslek veya din gibi ortak bir paydada buluşan halkın insan topluluğunun kendisine ait kabul ettiği bazı gelenekleri bulunur (Dundes 2003:10). Sözlü kültür de bu gelenekle meydana gelen Goody'nin tabiri ile "yazısız bir kültür"dür (Goody 2009:128). Sözlü kültür kavramını folklor kavramı yerine kullanan Yıldırım, sözlü gelenekte tamamen söz ile veya tamamen sözsüz olarak meydana gelen iletişim aracı olarak insanlar arasında yer alan kavramı sözlü kültür bağlamında değerlendirmektedir (Yıldırım 1998: 39). Sözlü kültürde yer alan argo ve jargon kavramları geleneğin oluşumu ve sürekliliği açısından önemli bir yere sahiptir.

Ortak dil ve kültür çerçevesinde meydana gelen ve mecazî bir iletişim aracı olan argonun (Çiftçi 2006: 298), yaşadığımız coğrafyada hem jargon ile hem de küfür kavramı ile çoğu zaman karıştırıldığı görülmektedir. Bu karışıklığın sebep olduğu esas nokta argo ve jargon arasındaki ince çizginin belirlenememesinden kaynaklanmaktadır. Bu ince çizgiyi belirlemek için Kayseri tüccarının kullandığı dil esasında inşa edilen çalışmada, öncelikle argo ve jargon terimlerinin Türkolojiye yansımalarından bahsetmek gerekir. Argoda bulunan kelimelerin jargon kelimelerini de kapsadığını, argonun daha kapsamlı olup özel dile verilen ad olduğunu aynı zamanda jargonu bozulmuş bir dil olarak kabul etmek gerektiğini ifade eden Şen genel yargının pek dışına çıkmamıştır (Şen 2016: 20). Telaffuz bakımından da argo, jargon kelimesi ile benzerlik göstermektedir. Bu ses benzerliğinden dolayı da iki kelime arasında ilişki kurulmaktadır. Jargon esasen küçük bir grup arasında kendine has bir konuşma biçimine sahiptir. Bu küçük grup arasındaki iletişim dışarıya kapalı olup anlaşılabilirlik oranı da aynı şekilde dış dinamizme kapalıdır. Şen, özel dil için ortak dil çerçevesinde bir meslek grubuna ait kişilerin kullanıldığı ve o grubun dili olduğunu savunmaktadır. Bu grubun oluşturduğu ortak dili üst ve alt düzeye ayırmaktadır. Tiyatro dilini üst düzey halk dili olarak değerlendirirken, kaba dili alt düzey olarak değerlendirir ve argoyu ortak dilin alt düzeyine yerleştirmektedir (Şen 2016: 19-20). Uzuntaş, özel dilde ses ve hece değiştirmek veya ses ve hece ilave etmek yöntemine başvurulduğunu ve kelimelere yeni anlam yükleme, bu yükleyiş ile birlikte kelimelerde mecazlaştırma yoluna gitme yöntemlerinin bulunduğunu ifade ederek Şen'den yöntem olarak ayrılmaktadır (Uzuntaş 2006: 48). Fakat argoyu özel dil kategorisine sokan Aksan, Kalsın- Pehlivan, Mangır ve Özkırmılı'ya da hem fikir hem yöntem olarak yaklaştığı görülmektedir (Aksan 1998: 89, Kalsın-Pehlivan 2007: 1, Mangır 2002: 234, Özkırmılı 1982:119). Devellioğlu argoyu coğrafi bir bölgenin, bir sınıfın veya bir mesleğin bozuk lehçesi olarak değerlendirir ve bu değerlendirmeye Yahudi jargonu, artist jargonu örneklerini verir. Ayrıca eskiden 'hırsızlık zanaati veya hırsızlar esnafı', başka bir açıklamaya göre de 'dilenci esnafı' anlamına gelen bu kelimenin şimdiki anlamını 1690'da kazandığını söylemektedir. "Genel dilin koynunda asalak bir kelime hazinesi" olarak da argoyu ele alan Devellioğlu, halka mal edip özel dilden ayırarak farklı bir kategoriye sokmaktadır. (Devellioğlu 1990: 14-22). Ayrıca jargon için hırsızların gizli dili ve argo anlamlarında kullanıldığı bilgisini vermektedir (Devellioğlu 1990: 27). Sağol da Devellioğlu'na katılarak argoyu özel dilden ayırmaktadır ve özel dilin daha çok kendini gizlemek isteyen belli bir topluluk tarafından kullanıldığını, herkesin bu durumu anlamadığını, anlamın derin yapıda kalarak, genellikle kaba dil olarak kabul edilen, ortak dildeki kelimelere farklı anlamlar yüklü olduğunu savunmaktadır (Sağol 2006: 89). Halk kültürümüzde argo meslekî veya sosyal bir grubun konuşmalık bir halkbilimi türü olduğunu ve gruba has kalındığı süre içinde de jargon olarak değerlendirilmesi gerektiğini, belli bir gruptan çıkıp genele hitap ettiğinde de argo olarak değerlendirildiğini savunan Çobanoğlu, belli bir gruba has olup olmamanın argo ve jargonu ayırmada önemli bir ölçü olarak görmektedir (Çobanoğlu 2005: 234-235). Güncel Türkçe Sözlükte argonun anahtar kelimesi ise eğitimsizlik olup argonun eğitimsiz kişiler veya külhanbeylerinin arasında kullanılan söz veya deyim şeklinde tanımlı bulunmaktadır (Güncel Türkçe Sözlük Erişim Tarihi: 12.09.2019). Jargon için ise "Aynı meslek veya topluluktaki insanların ortak dilden ayrı olarak kullandıkları özel dil veya söz dağarcığı."

şeklinde tanım bulunmaktadır (Güncel Türkçe Sözlük Erişim Tarihi: 12.09.2019). Jargonun diğer araştırmacılar tarafından farklı olarak özel dil kategorisinde yer alıyor olması dikkat çekicidir. Argo için dil ile toplum ilişkisi ve bu ilişkide oluşan değişkenlikler önem arz etmektedir (Aksan 2000: 90). Bu değişime Püsküllüoğlu "1950'li yıllarda 'hıyar'ın kansere iyi geldiğinin öne sürülmesiyle İstanbullu şoförlerin argosunda 'hıyar'ın yerini 'kansere ilacı'nın alması (Püsküllüoğlu 2004: 10) örneğini vermek de mümkündür. Aktunç, argonun dilin gizli örgütü olup sadece belli bir grup tarafından anlaşılmalı amaç edildiği için gizliliğin kaybolduğunu ve böylece özel dilden ayrıldığını savunmaktadır. (Aktunç 2002: 12). Argolar bu kadar alanda incelenirken jargonların bir bakıma 'batınî' bir dil niteliğine doğru ilerlediği de görülmektedir (Yıldız 2002: 309, Tüzin 2006: 107). Kolej öğrencileri (Alp 2006: 6-10), doktorlar (Metin 2006:34-38), askerler (Tunç 2008: 105-108) gibi hemen her alanda da yer edinen jargon, dil-kod ilişkisinde yer almaktadır (Aygün 2006: 12). Buradaki esas nokta argo ile jargonun birbirinden ayrıldığıdır. Bu çalışmanın şimdiye kadar yapılan çalışmalardan farkı argo, jargon ve özel dilin farklı kategorilerde olduğunun Kayseri tüccar dili temelinde gösterilmeye çalışılacak olmasıdır. Özel dil sanat kaygısı güdülerek kurulan bir mekanizmadır. Bu mekanizmada esas unsur bilindik kelimelere mecaz yoluyla yeni anlamların yüklenmesi ve sadece yeni anlam yükleyen bu durumdan haberdar olmasıdır. Bir şairin mezarı gemiye benzetmesi veya çarşafı kefen olarak nitelendirmesi şairin sanat dünyası ile ilgilidir. Bu dünyadan ise yalnız şairin kendisi haberdardır. Şair veya yazarın iç dünyası irdelenmediği sürece bu dili anlamak imkânsızdır. Özel dilde yer alan sanatsal ruh çalışmamızın kapsamı dışındadır. Argo ve jargonda da bilinen veya duyulan kelimelere yeni anlam yüklenip bir mecazlaştırma yoluna gitme söz konusudur. Fakat argonun kapsam alanı daha geniş, anlaşılabilirlik düzeyi daha yüksek iken jargon belli bir grubun oluşturduğu sadece o grup tarafından anlaşılabilen bir iç dinamizme sahiptir. Bu dinamizmin anlaşılabilmesi için ilk ve hatta tek şart o grubun üyesi olmaktır.

Kayseri Tüccar Dili Çerçevesinde İncelenen Kelimeler ve Bu Kelimelerin Kavram Alanları

ADANA: Anadolu ağızlarında "Ormancılıkta bir kereste çeşidi" (DS, I) anlamında kullanılan kelime Kayseri tüccar dilinde "inşaatta kalıpcılık yapan" (SK) anlamında da kullanılmaktadır. Bu kelime Anadolu ağızlarında marangozluk mesleğinde kullanılırken Kayseri'de inşaat sektöründe kullanılmaktadır. Farklı anlam ve meslek grubunda yer alan kelime jargon sınırındadır.

Adana işini toptan verelim ucuza kapatalım. (Mahmut İzmirli, 12.04.2019, Kayseri-Develi)

ADIRIK ÇÖDÜRÜK: Anadolu ağızlarında "tahterevallı" (DS, I / SK) anlamında kullanılan bu kelime Kayseri tüccar dilinde yer almakta ve marangozlar (SK) tarafından kullanılmaktadır. Aynı kullanım sahasına ait bu kelime argo sınırlarında yer almaktadır.

Belediyenin yapacağı parkta adırık çödürükler de olacakmış, ihaleye biz de girelim. (Erol Ünlü, 09.04.2019, Kayseri-Talas)

AĞIZDAN GUBUBUK AKMAK: Anadolu ağızlarında "çok çirkin, iğrenç laflar söylemek" (DS, I / SK) anlamında kullanılırken Kayseri tüccarları arasında ağız gububuk biçiminde ve "suratsız kimse, ilgisiz esnaf" anlamında kullanılmaktadır. Deyim hâlinde olan söz öbeği Kayseri'de hem şekil hem anlam değişikliğine uğrayarak jargon kapsamına girmektedir.

Ağızdan gububuk akıyor, ondan senet menet alınmaz. (Murat Aksu, 09.04.2019, Kayseri)

AĞIZ DADI: Anadolu ağızlarında "dirlik, düzenlik, rahatlık, huzur, afiyet, sağlık, şenlik" (DS, I) anlamlarında kullanılırken Kayseri tüccarları arasında da "işlerin yolunda gitmesi" (SK) anlamında kullanılmaktadır. Aynı kullanım sahasına sahip olan bu söz öbeği argo sınırlarındadır.

Yaz mevsiminde ağzımın dadı iyi, keşke kışın da böyle olsa işler. (Halil İnce, 12.04.2019, Kayseri)

ALİ BİLİR: "Her şeyi çok iyi bildiğini sanıp ama yaptığı işten hiçbir kazanç elde etmeyen" (DED, 54) anlamında kullanılan bu tabir Kayseri tüccarları arasında oldukça yaygın bir kullanım sahasına

sahiptir. Bu tabir Anadolu ağızlarında kullanılmamaktadır ve jargon sınırları içerisinde.

Ali Bilir'i ne safçıktı! (Abdullah Yılmaz, 15.04.2019, Kayseri-Develi)

AT PAZARI: “Yalancı, sahtekâr kişi” (DED, 58) anlamında kullanılan bu kelime Kayseri’nin Atpazarı semti ile özdeşleştirilmiştir. Bu semtte oturan kesim vergi vermeden kazanç elde etme amacıyla yan sanayi ürünü satma gibi meslekleri tercih etmektedirler. Sadece Kayseri tüccarları arasında bu söz öbeğinin kullanıldığı tespit edilmektedir. Bu söz öbeği jargon sınırlarında yer almaktadır.

Atpazarı birini bulmak lazım, hepsini ucuza kapatıp çıkmak için. (SK)

BALKONU TEMİZ: Bu söz öbeği Anadolu ağızlarında da günlük dilde de bilinen, standart anlamı dışında herhangi bir anlam taşımamaktadır. Fakat Kayseri tüccar dilinde “motor kaputunda yer alan orijinal boya” (DED, 62) anlamında kullanılmaktadır. Bu anlam ve kapsam çerçevesinde söz öbeği jargon kapsamına girmektedir.

Arabanın balkonu temiz, motoru da idare eder. (DED, 62)

BAŞAK / BAŞAK ETMEK: “Çalıntı ürün” (DED, 45) anlamına gelen kelime Anadolu ağızlarında şekil değiştirerek yer almaktadır. Eskiden tarlalarda ekinin biçilmesinden sonra buğday başaklarının bir kısmının tarlada kalıp ihtiyacı olanlar tarafından alınması ile ilgili olan başak etmek birleşik fiili veya başak kelimesi Kayseri tüccarı arasında çok sık kullanılmakla beraber argo kapsamına girmektedir.

Elimde başak var, alır mısın? (DED, 45)

BERKİTMEK: Anadolu ağızlarında “Kapatmak, tıkamak, örtmek; sağlamlaştırmak, pekiştirmek, sıkıştırmak, sertleştirmek, katılaştırmak; vurmak; bastırmak; sıkıca bağlamak, bağlanacak şeylerde bağcığı sıkıkmak; germek; sökücü dikmek, yamamak; üst üste yığmak, yüklemek, takmak, vermek, zorlamak” (DS, II) anlamlarında kullanılan kelime Kayseri tüccar dilinde “bir malın ederinden çok etmesi amacıyla satmak için biraz beklemek, değerinin artmasını beklemek” (DED, 62) anlamında kullanılmaktadır. Aynı kelimenin farklı anlamlarda kullanılması bu kelimeyi jargon sınırına sokmaktadır.

Bunun girişi yüksek oldu ama ben bunu berkitirim. (DED, 62)

BÜĞLEĞEN’DE BALIK TUTMAK: Kayseri’nin Develi ilçesinde yer alan Büğleğen bir gölet ismi olup bu gölette balık tutmak pek mümkün olmamaktadır. “Gerçekleşmesi zor, hatta imkânsız” (DED, 58-59) anlamında kullanılan bu deyim Anadolu ağızlarında yer almayıp sadece Kayseri tüccarları arasında kullanıldığı için jargon sınırlarına girmektedir.

Kusura bakma ama senin yaptığın Büğleğen’de balık tutmak, başka bir şey değil, bu arabaya bu parayı kim verir? (DED, 58-59)

CARI: Bu kelime “canlı; becerikli; eli çabuk; çabuk” (DS, III) anlamlarında Anadolu ağızlarında kullanılmaktadır. Kelime aynı anlamıyla Kayseri tüccar dilinde de yer almaktadır. Fakat Kayseri tüccar dilinde “peşin para ile yapılan iş” (DED, 63) anlamı da bulunmaktadır. Aynı anlam ve kapsamda kullanıldığında argo sınırında diyebileceğimiz kelime farklı anlamda kullanıldığı zaman jargon sınırındadır. Kelimenin iki farklı anlamının bulunması argo ve jargonu ayıran ince çizgiyi göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Fiyatta anlaşırız yeter ki carı olsun. (DED, 63)

DİNİNİN BEKİR: Kayseri’de yaşayan bir şahsiyetten yola çıkarak ortaya çıkan bu tabir “işinde iyi olmayan, işini savsaklayan” (DED, 54-55) anlamlarında kullanılmaktadır. Anadolu ağızlarında yer almayan bu tabir jargon sınırlarındadır.

Dınının Bekir gibi olmaz ki ama usta, kime nasıl iş yetiştireceğiz böyle? (DED, 54-55)

ECEVİT KASKETİ: Daha çok mağazalarda görülebilen bu ifade Anadolu ağızlarında da sadece “Ecevit” olarak yer alıp “çevik, çalışkan, açık fikirli, açık göz; yaramaz; sinirli” anlamlarında

kullanılmaktadır. Bu söz öbeği “kaliteli ve pahalı elbise” (DED, 60) anlamında sadece Kayseri tüccar dilinde kullanılmakta olup jargon sınırları içerisinde değerlendirilmektedir.

Müşteri: Abi neymiş ki bu, niye bu kadar pahalı?

Satıcı: Abi kumaşına bak, dokun; Ecevit kasketi. (DED, 60)

ERBAKAN ÇAYI: Anadolu ağızlarında yer almayan bu söz öbeği, Kayseri tüccar dilinde “açık çay” (DED, 60) anlamında kullanılmaktadır. Bu öbek jargon kapsamında yer almaktadır.

Abi sekiz çay ver, biri Erbakan olsun. (DED, 60)

FENESE: Anadolu ağızlarında “yavaş ve serin esen yel” (DS, V) anlamında kullanılan fenese Kayseri tüccarları arasında “soğuk yemek veya pide” (DED, 59) için kullanılmaktadır. Aynı kelime Anadolu coğrafyasında kullanılıyor olsa da kelimenin kavram dünyasındaki değişkenlik lokanta esnafına yansımış ve bu değişiklikten ötürü kelime jargon kapsamına girmektedir.

Bunu müşteriye nasıl vermeyi düşünüyorsun? Fenese esmiş buna! (DED, 59)

GÖTÜ KESİK ARABA: “Olduğundan daha düşük değere sahip araç” (DED, 51-52) anlamında kullanılan kelime galeri esnafı arasında kullanılmakta olup jargon sınırında yer almaktadır.

Abi elinde uygun araba yok mu? Götü kesik falan da olur. (DED, 51-52)

GARAJ: Daha çok büyük ve uzun araçları betimlemek (DED, 65) amacıyla kullanılan bu kelime günlük dilde ve Anadolu ağızlarında¹ yer almakla beraber bu anlamı ile hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla kelime jargon kapsamındadır.

Biz galeri olarak garaj çalışıyoruz. (DED, 65)

GARAJDAN / GARAJ ARABASI: Kayseri tüccar dilinde “el değmemiş, sorunsuz araç” (DED, 65) anlamında kullanılan bu kelime günlük dilde yer alsa da bu anlamı ile hiçbir ilgisi yoktur. Kelime Anadolu ağızlarında bulunmamakla beraber jargon kapsamında yer almaktadır.

Garaj arabası bu araba, daha temizini bulamazsın.

Satılık 2005 model araba, garajdan. (DED, 65)

İSTİMCİ: Anadolu ağızlarında da kullanılan bu kelime “sarhoş, ayyaş, güvenilmez” (DS, IV) anlamları bulunmakta beraber Kayseri tüccar dilinde “ticarete güven vermeyen kişi” (DED, 33) olarak geçmektedir. Argo kapsamına giren bu kelime günümüzde deyimlerde yer aldığı görülmektedir.

İstimciye denk gelmeden bir ticaret yaparsak kâr edebiliriz. (DED, 33)

HACAMAT: “Vücudun herhangi bir yerini hafifçe çizip üzerine boynuz, bardak veya şişe oturtarak kan alma.” Şeklinde bir tanımı olan ve alternatif tıpta hala kullanılan bu yöntem Kayseri tüccar dilinde de bozulan bir yeri tamir etme (DED, 65) amacıyla sunulan çözüme hacamat denmektedir. Anadolu ağızlarında insanlar için kullanılan bu yöntem şekil değiştirerek Kayseri tüccar diline yerleşmiştir. *Büyük Argo Sözlüğü*’nde de “kesici bir araçla yaralama” (BAS, 133) anlamıyla yer almaktadır. Anadolu ağızlarında ve Kayseri tüccar dilinde amaç ve yöntem aynı kapsamda iken *Büyük Argo Sözlüğü*’nde elime şekil değiştirip tamir ve onarmadan çıkmaktadır. Bu sebeple kelime jargon kapsamındadır.

Abi bu arabanın bagajını komple değiştirirsek iki bin lirayı geçebilir ama istersen ben bunu hacamatla beş yüz liraya hallederim. (DED, 65)

HAYBECİ: “Çalışıp emek harcamadan para, çıkar elde etmek isteyen kimse, bedavacı, beleşçi.” (BAS, 142; SK) anlamında kullanılan bu kelime aynı anlamında Kayseri galerici ve emlak sektörlerinde yer almaktadır. Aynı kullanım sahasına sahip bu kelime ses ve şekil değişikliğine uğramadan günlük dilde de bulunmaktadır. Bu nedenle kelime argo sınırında yer almaktadır.

Haybecilerle bizi karıştırmayınız, biz bu emlak işini resmi olarak ve hakkıyla yapıyoruz! (Ahmet

¹ Erten, Münir, Diyarbakır Ağızı, TDK Yay., 1994, Ankara.

Yağcıoğlu, 25.04.2019, Kayseri)

KATTAŞ'IN SOBASI: Kattaş soyadına sahip Kayseri'de yaşayan bir ailenin cimriliğinden hareketle ortaya çıkmış olan bu tabir "kalitesiz kömür" (DED, 55) anlamındadır. Kayseri tüccarlarından sadece kömürcüler arasında kullanılan bu tabir jargon sınırlarındadır.

-Tonu beş yüz liradan bir kömür varsa alacağım, yoksa almam.

-Kusura bakma ama Kattaş'ın sobası olur o dediğin kömür. (DED, 55)

KAYITSIZ: Daha çok galericilerin kullandığı bir kelimedir. Kelime "kayıt olmayan, hasar kayıt girişi bulunmayan, temiz araç" (DED, 66) anlamındadır. *Kayıtsız* kelimesi günlük konuşma dilinde yer almaktadır. Fakat bu kelimenin anlam çerçevesinde alıcıya malı satmak için kullanılmış olan bir övgü söz konusudur. Günlük hayatta *kayıtsız* kelimesinin övgü bağlamında kullanımı yoktur. Bu sebeple kelime jargon kapsamındadır.

Nokta hata bulamazsınız (araçta), ayrıca kayıtsız olması da ayrı bir ayrıcalık olur bu devirde. (DED, 66)

KIZIKLININ İŞİ: "Gerçekleşmesi imkânsız iş" (DED, 56 - 57) anlamında kullanılan bu söz öbeği sadece Kayseri tüccarları arasında kullanılmaktadır. Kayseri'nin Kızık adlı bir köyünde yaşayan kişinin güneşten rahatsız olup güneşe dava açmak üzere bir avukata başvurması üzerine ortaya çıkan bu tabir jargon kapsamındadır.

-Bu senedi ben yazdım ama ödemeyeceğim, mahkemeye vereceğim gerekirse.

- Seninki Kızıklının işi. (DED, 56-57)

KOKLAMAK: Bu fiil günlük hayatta da çoğu zaman kullanılan bir fiildir. "Çok az harcamak, kullanmak" (DED, 66) anlamına gelen bu fiil Anadolu ağızlarında da (DS, IV) kullanılmaktadır. Aynı anlam ve kullanım çerçevesinde yer alan bu fiil argo sınırlarına girmektedir. Kayseri tüccar dilinde de satılan veya alınan malı, daha çok araç için kullanılsa da, övmek, çok masrafı olmadığını ifade etmek amacıyla kullanılmaktadır.

Yakıtı süper, kokluyor. (DED, 66)

LASTİK SARRAFI: Daha çok hurdacılar arasında kullanılan bu söz öbeği lastik toplayıcısının iyi para kazandığının ifadesinde (DED, 66) kullanılmaktadır. Anadolu ağızlarında yer almayan bu öbek jargon kapsamındadır.

Öyle giyim kuşamına bakma, adam lastik sarrafı. (DED, 66)

MADAZILI: Kayseri'nin Develi ilçesinde bulunan bir köy adı olan Madazı, "asık suratlı, ilgisiz" (DED, 59) anlamıyla Madazılı kelimesinde yer edinmiştir. Kayseri tüccarları arasında müşteriye karşı ilgisiz olan satıcılar için kullanılmakta olup jargon sınırları içerisinde değerlendirilmelidir.

Madazılı olursan esnaf olamazsın! (DED, 59)

MADİK ATMAK: "Hile yapmak, dalavere yapmak" (BAS, 206; DS, IV; SK) anlamında kullanılan bu kelime Kayseri'de yer alan tüm esnaf tarafından bilinir ve kullanılır. Kelime kavram alanı olarak genel bir kullanıma sahip olmasından ötürü argo sınırında yer almaktadır.

Madik atarak para kazanan esnafın ömrü uzun olmaz. (Abdussamet Gökçek, 26.04.2019, Kayseri)

MAHİR USTA USULÜ: "Bir buçuk porsiyon pide" (DED, 57) anlamında kullanılan bu söz öbeği daha çok lokanta esnafı arasında kullanılmaktadır. Bu söz öbeği ile müşteriye bir değil bir buçuk pide satmak hedeflenir ve müşterinin bu durumdan haberi olmamaktadır. Sadece Kayseri tüccarları arasında bilinen bu öbek jargon sınırları içerisindedir.

Ustam abime ordan bir Mahir Usta usulü at fırına! (DED, 57)

MANTAR: Hem Anadolu ağızlarında hem Kayseri ağızında kullanılan "çürük" (SK) anlamında kullanılan kelime *Büyük Argo Sözlüğü*'nde "yalan, hile; aptal, salak, değersiz, yararsız, anlamsız" (BAS, 211) anlamlarındadır. Kapsam ve kavram alanı aynı olan bu kelime satılan malın iyi olmadığını ifade etmektedir. Argo sınırına giren bu kelime daha çok manavlık yapan esnaf arasında kullanılmaktadır.

Mantar bu alma! (Süleyman Aydoğdu, 27.04.2019, Kayseri-Develi)

MANTAR YEMEK: Kayseri tüccarları arasında “kazık yemek” (DED, 52) anlamında kullanılan bu kelime Anadolu ağızlarında bulunmamakla beraber kavram alanı aynı olan *Büyük Argo Sözlüğü*’nde “yalana inanmak, hileye kanmak” (BAS, 211) anlamlarındadır. Kelime argo sınırındadır.

Mantar yemeden al da gel şu malı hadi! (DED, 52)

MAŞANDIZ İŞİ: “Üstünkörü, özensiz yapılan iş” (DED, 57, 58) anlamında kullanılan bu ifade daha çok lokanta esnafı tarafından kullanılmış olup yapılan yemeğin lezzetsiz, baştan savma şekilde yapıldığını göstermektedir. Anadolu ağızlarında yer almayan bu kelimeyi jargon sınırlarında değerlendirmek mümkündür.

Maşandız işi yapmış yine şu yemekleri, verilen para haram vallahi! (Serdar Tanrıverdi, 27.04.2019, Kayseri)

MINCIKÇI: “Dolandırıcı” (DED, 49) anlamında kullanılan kelime Anadolu ağızlarında “çürümüş, bozulmuş meyve” (DS, IV) olarak geçmektedir. Kayseri tüccarları arasında çok sık kullanılan bu kelime anlam değişmesine uğrayarak jargon kapsamına girmektedir.

Hadi abiye şaşırdım, o herifin mincikçi olduğunu bilmiyor muydu da ona o kadar mal verdi? Hayret!”

NÖBET USULÜ: “Olurundan fazla fiyat biçme” (DED, 57) anlamında kullanılan bu söz öbeği Kayseri tüccarları arasında tanidik olmayan, Kayserili olmadığı anlaşılan müşteri için kullanılmaktadır. Anadolu ağızlarında yer almayan bu öbek jargon kapsamındadır.

Şu gelen iki kişiye nöbet usulü uygula! (Salih Somuncu, 27.04.2019, Kayseri-Develi)

OKUNAKLI GELMEK: Kayseri tüccarları arasında çok sık kullanılan bu kelime daha çok alışverişte anlaşılabilirliğe yakın teklif verme ve satıcıdan satım esnasında insafı davranıp çok indirim yapılmasını beklenmemesi (DED, 67) amacıyla kullanılan bir birleşik fiildir. Bu birleşik fiil Anadolu ağızlarında yer almamaktadır dolayısıyla jargon sınırları içerisinde.

Hacı abi, sana yardım olacağım ama sen de biraz okunaklı gel! (DED, 67)

PARMAĞIM İÇİNDE: Komisyon karşılığında arabanın veya herhangi bir mülkün satılabileceğinin (DED, 67) ifadesinin barındığı bu söz öbeği *Büyük Argo Sözlüğü*’nde de bir kimseden satın alınmış eski eşyanın satışı sırasında “bu işe ortağım” (BAS, 239) anlamıyla yer almakta fakat Anadolu ağızlarında kullanılmamaktadır. Bu söz öbeği de belli bir kesim tarafından özel bir anlam barındırarak kullanıldığı için argo kapsamındadır.

Evini kiralaram ama parmağım içinde bunu bilesin! (Bünyamin Kalfaoğlu, 28.04.2019, Kayseri)

PİLİÇ: “Masrafsız, hasarsız, temiz araç” (DED, 67) anlamında kullanılan kelime Anadolu ağızlarında ve *Büyük Argo Sözlüğü*’nde “Genç, güzel ve alımlı kız veya kadın” (BAS, 244 / DS, V) anlamlarında kullanılmaktadır. Bu kelime sadece Kayseri tüccar dilinde bu anlamıyla kullanıldığı için kelimeyi jargon olarak değerlendirmek mümkündür.

Böyle piliç bulamazsın, daha tertemiz kız gibi bir araba, hayrını gör! (DED, 67)

PÜÇÜKLÜYÜ YEMEK: Anadolu ağızlarında pürçüklü “havuç” (DS, V) anlamında kullanılmaktadır. Kayseri tüccarları arasında da erkeğin cinsel organı ile ilişkilendirilmiştir. “Kazık yemek, kazıklanmak” (DED, 52) anlamında kullanılan bu kelime jargon sınırları içerisinde.

Aynısını ben bin liraya aldım, kusura bakma da püçüklüyü yemişsin! (DED, 52)

SAKAL: “Para” (BAS, 255; SK) anlamında kullanılan bu kelime Anadolu ağızlarında “Tütün kamışlarına iki ya da üç yerden bağlanan ip, kırnap; sakal” (DS, V) anlamlarıyla yer almaktadır. Kayseri tüccar dilinde yaygın olarak kullanılan bu kelime günlük konuşma dilinde de aynı anlamıyla yer aldığı için argo sınırında yer almaktadır.

Sakalım yok bugün abey kusura bakma! (Ali Çiftçi, 05.05.2019, Kayseri)

SEYRANİ’NİN SAZI: “Patavatsız, arabozan, huzursuzluk çıkaran kişi” (DED, 57) anlamında kullanılan

bu tamlama Âşık Seyrani ile özdeşleştirilmiştir. Hiciv ustası olan şair, diyeceği sözü sakınmadan ifade etmesi sebebiyle bazı sıkıntılar yaşamıştır. Bu sıkıntılara işaret eden tamlama Kayseri tüccar dilinde olumsuzluk ifade etmektedir. Sadece Kayseri tüccar dilinde yer alan bu kelime jargon kapsamındadır.

Geldi Seyrani'nin sazı, şimdi ortalığı karıştırır, işi bozar; sonra konuşalım bu konuyu biz! (DED, 57)

SİNDELHÖYÜKLÜ KÖR BEKİR: Sindelhöyük Kayseri'de yer alan bir kasaba adı olup Kör Bekir bu kasabada yaşamış bir kişidir. "İşini iyi yapmayan/yapamayan" (DED, 58) anlamının yüklü olduğu bu kullanım ima yoluyla olumsuz anlamda sadece Kayseri tüccarları arasında bilinmekte ve jargon sınırları içerisinde yer almaktadır.

Yaprak döneri bir Ahmet Usta yapar bir de Sindelhöyük'lü Kör Bekir. (DED, 58)

SÜMBÜL: Kayseri tüccar dilinde "tercih edilmeyen renk, cırtlak" (DED, 45) anlamlarında kullanılan bu kelime rengi sebebiyle satışı iyi olmayan araç kullanım sahasına sahiptir. Anadolu ağızlarında "evlilik dışı doğan çocuk" anlamında da kullanılan bu kelime olumsuzluk açısından bir ortaklığa sahip olsalar da kelime Kayseri tüccarlarına özel olduğu için jargon kapsamındadır.

Rengi sümbül, beş para etmez. (DED, 45)

TAŞAĞINA SU SERPMEK: "Az bir miktar peşin para" (DED, 53-54) anlamında kullanılan kelime Kayseri tüccarları arasında satıcıyı kısa vadede rahatlatmak için alıcının verdiği çok az bir parayı ifade eden tabirdir. Anadolu ağızlarında yer almayan bu kelime jargon sınırları içerisinde.

O boşa konuşmasın, pazarlığı bitirdik; şu on bin lirayı eline verdik mi taşığına su serpilir. (DED, 53-54)

TIKLAMA / TIKILAMA: "Kazaya karışan araç" (DED, 44) anlamına gelen bu kelime daha çok galericiler ve sanayi ustaları arasında bilinmekle beraber sadece Kayseri tüccar dilinde yer almaktadır. Aracın daha önceden kaza yaptığı ifadesini barındıran bu kelime jargon kapsamındadır.

Tıklama var mı bakalım! (Recep Güçlü, 10.05.2019, Kayseri)

TÜRKEŞ ÇAYI: Anadolu ağızlarında sadece "Türkeş" olarak bulunan bu kelime "işe yaramayan koyun veya keçi derileri" (DS, VI) anlamında kullanılmakta iken bu söz öbeği Kayseri tüccar dilinde de "demli çay" (DED, 61) anlamında kullanılmaktadır. Bu öbek jargon kapsamında yer almaktadır.

Güzel bir Türkeş çayı vereyim de iç. (DED, 61)

ÜRYAN: Anadolu ağızlarında "çıplak" (DED, 53) anlamında kullanılan bu kelime Kayseri tüccarları arasında "utanmaz" anlamında kullanılmaktadır. Daha çok dolandırıcılığı meslek edinen kişiler için kullanılan bu tabir argo kapsamındadır.

Nerden denk geldik bu üryana! (DED, 53)

ZABZİB: Sadece Kayseri tüccar dilinde yer alan bu kelime "zabıta" (DED, 36) anlamına gelmektedir. Daha çok seyyar satıcılar arasında bir şifre mahiyetinde olup jargon sınırlarındadır.

Zabzib geliyor yine, şunun sıfatına bak! (DED, 36)

SONUÇ

İncelenen kelimeler *Anadolu ağızları* ve *Büyük Argo Sözlüğü* ile karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda her kelimenin kazandığı anlam sunulmuştur. Sunulan anlamlar neticesinde kelimenin argo / jargon sınırında bulunduğunu şöyle bir tablo ile göstermek mümkündür:

İNCELENEN KELİMELE	ANADOLU AĞIZLARINDAKİ ANLAM	BÜYÜK ARGO SÖZLÜĞÜ'NDEKİ ANLAM	KAYSERİ TÜCCAR DİLİNDEKİ ANLAM	ARGO / JARGON SINIRI
Adana	ormancılıkta bir kereste çeşidi	yok	inşaatta kalıpcılık	jargon
Adırık Çödürük	tahterevalli	yok	tahterevalli	argo
Ağız Dadı	dirlik, düzenlik, rahatlık, huzur, afiyet, sağlık, şenlik	yok	işlerin yolunda gitmesi	argo
Ağızdan Gububuk Akmak	çok çirkin, iğrenç laflar söylemek	yok	suratsız kimse	jargon
Ali Bilir	yok	yok	her şeyi çok iyi bildiğini sanıp ama yaptığı işten hiçbir kazanç elde etmeyen	jargon
At Pazarı	yok	yok	yalancı, sahtekâr kişi	jargon
Balkonu Temiz	temiz balkonu olan kimse	sadece 'balkon' "meme, göğüs"	motor kaputunda yer alan boya orijinal	jargon
Başak /Başak Etmek	çalıntı ürün	yok	çalıntı ürün	argo
Berkitmek	kapatmak, tıkamak, örtmek; pekiştirmek, sıkıştırmak, sertleştirmek, katılaştırmak...	yok	bir malın ederinden çok etmesi için biraz beklemek, malın değerinin artmasını beklemek	jargon
Büğleğen'de Balık Tutmak	yok	yok	gerçekleşmesi zor, hatta imkânsız	jargon
Carı	canlı, becerikli, eli çabuk	yok	peşin para ile yapılan iş	jargon
Dınının Bekir	yok	yok	işinde iyi olmayan, işini savsaklayan	jargon
Ecevit Kasketi	yok	yok	kaliteli ve pahalı elbise	jargon
Erbakan Çayı	yok	yok	açık çay	jargon
Fenese	yavaş ve serin esen yel	yok	soğuk yemek veya pide	jargon
Garaj	garaj	dişilik organı	çok büyük, uzun araç	jargon
Garajdan / Garaj Arabası	yok	yok	el değmemiş, sorunsuz araç	jargon

Götü Kesik Araba	yok	yok	olduğundan daha düşük değere sahip araç	jargon
Hacamat	hacamat	kesici bir araçla yaralama	bozulan bir yeri tamir etme	jargon
Haybeci	çalışıp emek harcamadan para, çıkar elde etmek isteyen kimse, bedavacı, beleşçi	çalışıp emek harcamadan para, çıkar elde etmek isteyen kimse, bedavacı, beleşçi	çalışıp emek harcamadan para, çıkar elde etmek isteyen kimse, bedavacı, beleşçi	argo
İstimci	sarhoş, ayyaş, güvenilmez	sadece istim “ispirotolu içkiler, rakı”	ticarette güven vermeyen kişi	argo
Kattaş’ın Sobası	yok	yok	kalitesiz kömür	jargon
Kayıtsız	kaydı olmayan	yok	hasar kayıt girişi bulunmayan, temiz araç	jargon
Kızıklının İşi	yok	yok	gerçekleşmesi imkânsız iş	jargon
Koklamak	çok az harcamak, kullanmak	yok	çok az harcamak, kullanmak	argo
Lastik Sarrafı	yok	yok	lastik toplayıcılarının zengin olması	jargon
Madazılı	yok	yok	asık suratlı, ilgisiz	jargon
Madik atmak	hile yapmak, dalavere yapmak	hile yapmak, dalavere yapmak	hile yapmak, dalavere yapmak	argo
Mantar	çürük	yalan, hile; aptal, salak, değersiz, yararsız, anlamsız	çürük	argo
Mantar Yemek	yok	yalana inanmak, hileye kanmak	kazık yemek	argo
Maşandız İşi	yok	yok	bir buçuk porsiyon pide	jargon
Mıncıkçı	çürümüş, bozulmuş meyve	yok	dolandırıcı	jargon
Nöbet Usulü	yok	yok	olurundan fazla fiyat biçme	jargon
Okunaklı Gelmek	yok	yok	indirim beklemek, alışverişte anlaşılabilirliğe yakın teklif verme	jargon
Parmağım İçinde	yok	bir kimseden satın alınmış eski eşyanın satışı sırasında “bu işe ortağım” anlamında kullanılır.	komisyon karşılığında araba ve malın satılabilmesi	jargon

Piliç	genç, güzel ve alımlı kız	genç, güzel ve alımlı kız	masrafsız, hasarsız, temiz araç	jargon
Püçüklüyü Yemek	havuç	yok	kazık yemek, kazıklanmak	jargon
Sakal	tütün kamışlarına iki ya da üç yerden bağlanan ip, kınap	para	para	argo
Seyrani'nin Sazı	yok	yok	patavatsız, arabozan, huzursuzluk çıkaran kişi	jargon
Sindelhöyükklü Kör Bekir	yok	yok	işini iyi yapmayan / yapamayan	jargon
Sümbül	evlilik dışı doğan çocuk	yok	tercih edilmeyen renk, cırtlak	jargon
Taşığına Su Serpmek	yok	yok	az bir miktar peşin para	jargon
Tıklama / Tıklama	yok	yok	kazaya karışan araç	jargon
Türkeş Çayı	yok	yok	demli çay	jargon
Üryan	çıplak	yok	utanmaz	argo
Zabzib	yok	yok	zabıta	jargon

İncelenen kelimeler bağlamında bir kelimenin argo / jargon olduğunun belirlenmesinde kullanılabilecek ölçütler ve bu iki terimin ortak noktaları şöyle sıralanabilir:

1. Kayseri tüccar dili temelinde inşa edilen bu çalışmada toplamda 46 kelime incelenmiştir. Bu kelimelerden bazıları önceden tez veya araştırmalar neticesinde elde edilen bazıları ise sözlü kültürde şahit olunan kelimelerden oluşmaktadır. İncelenen kelimeler hem *Derleme Sözlüğü*'nden hem de *Büyük Argo Sözlüğü*'nden de tanıklanmak suretiyle inceleme kapsamına alınmıştır. Bu kapsamda eğer kelime anlam ve yapı olarak ister *Derleme* ister *Büyük Argo Sözlüğü*'nde aynı anlamda yer alıyorsa bu kelime argo sınırında, yer almıyorsa jargon sınırında değerlendirilmiştir. Çünkü kelimenin sadece Kayseri tüccarları arasında mı kullanıldığı yoksa mahallileşme sürecine girip birçok farklı meslek veya özel grupta mı yer aldığı çalışmanın amacı için önemli bir hususiyet arz etmektedir. İncelenen 11 kelime argo, 35 kelime de jargon olarak değerlendirilmiştir.

2. Günlük dilde kullanılan kelimelere yeni anlamlar yüklenerek somutun soyuta, soyutun da somuta dönüştürüldüğü argo ve jargonda iletişimi hızlandırmak ve bu hızlılığı sağlarken de dış dünyaya iletişimi kapatarak gizliliği esas kılmak söz konusudur. Her iki terimde de dikkat çekici ilk hususiyet gizliliklidir. İkinci hususiyet ise mecazlaştırmadır.

3. Mecaz ve anlam değişimleri dışında deyim aktarması da her iki halk ürününde kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntem kullanılırken dilin temel mekanizmasının bozulduğu ve değiştiği görülmektedir.

4. Sözlü edebiyata katkısı olan bu iki halk ürününün temelinde mesaj bulunmaktadır.

5. Argo yazılı dilde, deyimlerde ve birleşik fiillerde hayat buluyorken jargon konuşma dilinde kalmaktadır. Halk ağzında yer alan jargon halk kültürüne ciddi katkılar sunmaktadır.

6. Jargonu kullanan kesim belli gruba mensup olarak kalırken argo biraz daha mahalli bir unsura sahip olup genele hitap edebilmektedir.

7. Aynı kelimenin anlam daralması, anlam genişlemesi, anlam iyileşmesi ve anlam kötüleşmesi yoluyla geniş bir perspektife sahip olması söz konusudur. Buradaki temel hususiyet kelimenin hangi manada kullanıldığıdır. Bu sebeple kelimenin kullanıldığı mana, argo mu jargon mu olduğunu belirlemede önemli bir ölçüt olmaktadır.

KISALTMALAR

DED: Develi Esnaf Dili

DS: Derleme Sözlüğü

SK: Sözlü Kaynak

BAS: Büyük Argo Sözlüğü

KAYNAKÇA

- Akpınar, T. (2003). *Türk Kültür Tarihinden Esintiler*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Aksan, D. (2006). *Anlambilim-Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, 4. Baskı, Ankara: Engin Yayınevi.
- Aksan, D. (2006). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*, Ankara: Engin Yayınevi.
- Aktunç, H. (2017). *Büyük Argo Sözlüğü*, B. 11, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Alp, R. (2006). Kolej Öğrencileri Arasında Oluşan Jargon Üzerine Bir İnceleme. *Milli Folklor*, Yıl: 18, Sayı: 71, s. 6-10.
- Arslan, M. (2004). *Argo Kitabı*, İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Aygün, A. (2006). Kod-yazar Bir "Site sahibi": Ersan Özer. *Milli Folklor*, Yıl: 18, Sayı: 71, s.11-15.
- Bayrı, M. H. (1934). *İstanbul Argosu ve Halk Tabirleri*, İstanbul: Burhaneddin Matbaası.
- Caferoğlu, A. (1953). Anadolu Abdallarının Gizli Dillerinden Bir İki Örnek. *Fuat Köprülü Armağanı*, İstanbul: DTCF Yayınları, s. 77-79.
- Caferoğlu, A. (1954). Pallacı, Tahtacı ve Çepni Dillerine Dair. *Türkiyat Mecmuası*, c. XI, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları Yayınları, s. 41-56.
- Çayırdağ, M. (2001). *Kayseri Tarihi Araştırmaları*, Kayseri: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları.
- Çifçi, M. (2006). Argonun Niteliği ve Argoya Bakış Açımız. *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, İzmir, Cilt: IV, Sayı: 2, s. 297-301.
- Çobanoğlu, Ö. (2005). BAL-TAM Türklük Bilgisi, Prizren, Sayı: 3, s. 232-237.
- Derleme Sözlüğü. 22 Ekim 2019, <https://sozluk.gov.tr/>
- Demir, N. (2002). Türkiye’de Özel Diller. *Yeni Türkiye, Türkoloji ve Türk Tarihi Araştırmaları Özel Sayısı 1*, Ocak - Şubat 2002, no. 43, s. 422-428.
- Devellioğlu, F. (1990). *Türk Argosu*, B.7, Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
- Dundes, A. (2003). Halk Kimdir (Çev. Metin Ekici). *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar*, Ankara: Milli Folklor Yayınları, s. 1-30.
- Ersoylu, H. (2010). *Türk Argosu Üzerinde İncelemeler*, İstanbul: Ötüken Yayınevi.
- Güncel Türkçe Sözlük. 2 Eylül 2019. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr/?kelime=>
- Günşen, A. (2007). Gizli Dil Açısından Alevilik – Bektaşilik Erkân ve Deyimlerine Bir Bakış. *Türkoloji Araştırmaları*, S. 2, s. 328-350.
- Gür, M. (2002). Ahmed Rasim’de Argo. *Türk Kültüründe Argo*, Hollanda: Haarlem, Sota Vakfı Yayınları.
- Goody, J. (2009). Folklore. *Cultural Performances, and Popular Entertainments*, Ed. Richard Bauman, New York, Oxford: Oxford University Press, 1992: 12-21., *Milli Folklor*, Yıl:21, Sayı: 83.

- Ersoylu, H. (2004). *Türk Argosu Üzerinde İncelemeler*, İstanbul: L&M Yayınları.
- Kalsın, Ş. ve Pehlivan, A. (2007). Kıbrıs Ağzında Argo. *Uluslararası Türklük Bilgisi Sempozyumu*, s. 1-13, 25-27 Nisan, Erzurum.
- Kaymaz, Z. (2003). *Türkiye'deki Gizli Diller Üzerine Bir Araştırma*, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Kılıç, Ö. (2006). *Kayseri'de Ticaret Dili*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- Mangır, M. (2011). Osman Cemal Kaygılı'nın Söz varlığında Argo. *TÜBAR-XXX-*, s. 233-252.
- Metin, E. (2006). "Kent Folkloruna Bir Örnek: Doktor Folkloru", *Milli Folklor*, Yıl: 18, Sayı: 71, s. 34-38.
- Özkan, N. (1991). Erkilet Gizli Dili. *Erciyes Yöresi, 1. Folklor, Halk Edebiyatı ve Etnografya Sempozyumu Bildirileri*, s. 295-315, Kayseri, 1991.
- Püsküllüoğlu, A. (2004). *Türkçenin Argo Sözlüğü*, Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Sağol, G. (2016). Argo Sözlükleri. *Türk Kültüründe Argo*, (Ed. Emine Gürsoy Naskali, Güliden Sağol), İstanbul: Ka Kitap.
- Somuncu, A. Ş. (2018). *Develi İlçesi Esnaf Dili*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- Şen, M. (2016). Argo Üzerine. *Türk Kültüründe Argo*, (haz. Emine Gürsoy- Naskali, Güliden Sağol), s.19-40, İstanbul: Ka Kitap.
- Şimşek, S. (1958). *Argo Lugatçesi*, İstanbul: Okay Yayınevi.
- Şirali, M.Ş. (1996). Azerbaycan'da İşlenen Argolar. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, Ankara: TDK Yayınları
- Özkırmı, A. (1982). *Türk Edebiyatı Ansiklopedisi*, C. I, s. 119, İstanbul.
- Tunç, G. (2008). *Askerliğe İlişkin Argo İfadelerdeki Metaforik Yapı*, *Milli Folklor*, Yıl: 20, Sayı: 78, s. 105-108.
- Tüzin, D. (2006). *Argo ve Küfür Bağlamında Cinsel Eylemin Nesnesi Olarak "Kadın"*, *Milli Folklor*, Yıl: 18, Sayı: 71, s. 105-107.
- Uzuntaş, A. (2016). Argoya Dilbilimsel Açından Bir Bakış. *Türk Kültüründe Argo*, (Ed. Emine Gürsoy Naskali- Güliden Sağol), s. 41-51, İstanbul: Ka Kitap.
- Yıldırım, D. (1998). Sözlü Kültür ve Folklor Kavramları Üzerine Düşünceler. *Türk Bitiği Araştırma/ İnceleme Yazıları*, Ankara, 1998.
- Yıldız, N. (2002). *Askeri Okul Argosu*, *Türk Kültüründe Argo* (Ed. Emine Gürsoy Naskali – Güliden Sağol), Haarlem, Hollanda: Sota Yayınları.